

Η επιβίωση της τάξης των ελλήνων αρχόντων στην Κύπρο

/ [Πεμπτούσια](#)

Η επιβίωση ή η εξαφάνιση της τάξης των ελλήνων αρχόντων στην Κύπρο μετά την εγκατάσταση της δυναστείας των Λουζινιανών στο νησί το 1192 αποτελεί ένα επίμαχο ζήτημα της ιστοριογραφίας.

Τα πολιτικά γεγονότα που προηγήθηκαν και η εισαγωγή ενός φεουδαρχικού συστήματος από τους Λουζινιανούς οδήγησαν στην καταστροφή των ελλήνων αρχόντων ως κοινωνική τάξη. Κάποιοι, ωστόσο, επιβίωσαν στο πλαίσιο των νέων κοινωνικο-οικονομικών δεδομένων ενώ παράλληλα δημιουργήθηκε μια τάξη επιφανών Ελλήνων, οι οποίοι κατάφεραν να πετύχουν κοινωνική ανέλιξη χάρη στην οικονομική και επαγγελματική τους άνοδο.

Κατά τον 13ο και τις αρχές του 14ου αιώνα μορφωμένοι Έλληνες, οι οποίοι μπορούσαν να χειριστούν τόσο τη Βυζαντινή Κοινή όσο και τη Λατινική και την Παλαιογαλλική, ξεκίνησαν τη σταδιοδρομία τους ως αξιωματούχοι στη βασιλική και χωροδεσποτική διοίκηση ή και ως εκκλησιαστικοί βαθμούχοι, νοτάριοι και γραφείς· σταδιακά απέκτησαν την απαραίτητη κοινωνική και οικονομική σπουδαιότητα που οδήγησε στη δημιουργία μιας νέας μορφής ελληνικής ανώτερης τάξης και επέτρεψε σε κάποιους από αυτούς να αναρριχηθούν στη φραγκική αριστοκρατία τον 15ο αιώνα.

Ο αριθμός των ατόμων αυτών δεν ήταν σίγουρα πολύ μεγάλος και αφορούσε κυρίως σε οικογένειες στα αστικά κέντρα· ο ρόλος τους όμως ως ενδιάμεση ομάδα μεταξύ των λατίνων ευγενών και αστών, από τη μία, και των κατώτερων ελληνικών στρωμάτων, από την άλλη, καθόρισε σε σημαντικό βαθμό τη διαδικασία πολιτισμικών ανταλλαγών μεταξύ των δύο εθνοτικών ομάδων.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ

Η Άγγελ Νικολάου-Κονναρή είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Μεσαιωνικής

Ιστορίας με γνωστικό αντικείμενο την ιστορία του λατινοκρατούμενου Ελληνισμού στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα επικεντρώνονται ιδιαίτερα στην ιστορία της Κύπρου κάτω από τη διακυβέρνηση των Λουζινιανών και των Βενετών, με έμφαση στις διάφορες πτυχές πολιτισμικών αλληλεπιδράσεων και ανταλλαγών μεταξύ Ελλήνων και Λατίνων και σε συναφή φαινόμενα στους τομείς των κοινωνικών θεσμών, της γλώσσας, της θρησκείας και της διαμόρφωσης της ταυτότητας και της ετερότητας.

Μελετά ακόμη τη σημαντική κυπριακή ιστοριογραφική παραγωγή (τέλος 12ου-18ος αι.), προσωπογραφικά θέματα και ζητήματα φύλου στην κυπριακή κοινωνία κατά τους μεσαιωνικούς και νεότερους χρόνους, καθώς επίσης την πρόσληψη της μεσαιωνικής Κύπρου στη γαλλική ιστοριογραφία του 19ου αι. και την όπερα.

Εξέδωσε μαζί με τον Μιχάλη Πιερή τη διπλωματική έκδοση του Χρονικού του Λεοντίου Μαχαιρά, που δημοσιεύθηκε από το Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών Κύπρου το 2003, και επιμελήθηκε μαζί με τον Chris Schabel τον συλλογικό τόμο *Cyprus. Society and Culture 1191-1374* (Brill, 2005). Επιμελήθηκε ακόμη την έκδοση των πρακτικών του συμποσίου «*La Serenissima*» and «*La Nobilissima*»: *Venice in Cyprus and Cyprus in Venice*, που δημοσιεύθηκε από το Πολιτιστικό Ίδρυμα Τραπεζής Κύπρου το 2009. Έχει συμμετάσχει σε πολλά διεθνή συνέδρια και έχει δημοσιεύσει σημαντικό αριθμό άρθρων που αφορούν στην κυπριακή ιστοριογραφία κατά τον Μεσαίωνα και τα νεότερα χρόνια, σε θέματα ταυτότητας και ετερότητας στη μεσαιωνική Κύπρο και στον λατινοκρατούμενο ελληνικό χώρο και στους Κυπρίους της διασποράς μετά το 1570/1.

Ετοιμάζει τώρα προς έκδοση μία βιο-εργογραφική μονογραφία για δύο Κυπρίους του τέλους του 16ου - αρχών του 17ου αιώνα (*Two Cypriots of the Diaspora: Works and Days of Pietro and Giorgio de Nores*) καθώς επίσης μία μελέτη των σχέσεων και αλληλεπιδράσεων μεταξύ Ελλήνων και Φράγκων στη μεσαιωνική Κύπρο (*The Encounter of Greeks and Franks in Cyprus in the Late Twelfth and Thirteenth Centuries. Phenomena of Acculturation and Ethnic Awareness*).

Συμμετέχει ακόμη με διάφορους συνεργάτες ως επιμελήτρια και συγγραφέας σε δύο συλλογικούς τόμους για την ιστορία της Λεμεσού και της Αμμοχώστου. Τέλος, είναι η συντονίστρια ενός ερευνητικού προγράμματος του Πανεπιστημίου Κύπρου, με τη συνεργασία του King's College του Λονδίνου, με σκοπό τη δημιουργία μιας προσωπογραφικής βάσης δεδομένων της βυζαντινής και μεσαιωνικής Κύπρου και ενός δευτέρου ερευνητικού προγράμματος του Πανεπιστημίου Κύπρου, με τη συνεργασία του Μιχάλη Πιερή, με σκοπό τη ψηφιοποίηση της διπλωματικής έκδοσης του χρονικού του Μαχαιρά.